

PHA 210 PREHİSTORİK ARKEOLOJİ METOTLARI

KONU 8: ARAŞTIRMA VE KAZI EKİBİ OLUŞTURMA

Bilimsel açıdan yüzey araştırması ve kazı, arkeologların veri elde edeceği en önemli yoldur. Bu nedenle bu önemli çalışma eyleminin çok dikkatli bir biçimde kurgulanması gerekmektedir. Bunun yolu da en uygun ekibin oluşturulmasından geçer. Bu doğrultuda, yüzey araştırması çok daha kısıtlı bir ekip ile öte yandan kazı ise olabildiğince geniş bir bilimsel ve idari ekip ile yürütülmelidir.

Yüzey araştırması ekibi; araştırma başkanı, başkan yardımcısı ve arazi üyelerinden oluşur. Bu ekip kurulurken amaca yönelik bilim adamlarının bulunması şarttır. Araştırma yapılacak alanın boyutlarına göre ekip üyeleri sayısı düzenlenmelidir. Gereksiz bir biçimde fazla ekip ya da diğer taraftan gereğinden az sayıda ekip oluşturmak yüzey araştırmasının çıkmaza girmesine neden olur. Ekip üyeleri içinde; başkan ve başkan yardımcısı dışında mutlaka en az lisans eğitimi tamamlamış alan sorumlularına ihtiyaç vardır. Bu alan sorumlularına yeter sayıda lisans eğitimi gören öğrenci de eklenebilir. Bu durum, söz konusu öğrencilerin pratik kazanmalarına pozitif yönde katkı sağlayacaktır. Yüzey araştırması ekibinin mobilize olabilmesi için gerekli olan aracın şoförünün bölge sakinlerinden olması şarttır. Bu durum, bölgeyi bilen birisinin ekip üyelerine kolaylık sağlayacağından ötürü çok önemlidir. Her yüzey araştırması için Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın görevlendirdiği bakanlık temsilcisi de bu ekibin yasal ekip üyesidir.

Kazı ekibi oluşturulurken çok daha dikkatle oluşturulması gerekmektedir. Eğer kazı ekibi oluşturuluyorsa, kazı yapılacak yer biliniyor demektir. Bu durumda, ne gibi sorunlarla karşılaşılacağı da aşağı-yukarı biliniyor demektir. Dolayısıyla kazı ekibi üyelerinden olmazsa

olmazlar içinde; kazı başkanı (arkeolog), kazı başkan yardımcısı (arkeolog), kazı alanı sorumluları (en az lisans eğitimini tamamlamış arkeologlar olmalı), ilgili bilim adamları ve teknik elemanlar, lisans eğitimi yapan öğrenciler, lojistik açıdan çalışacak görevliler ile vasıflı ve vasıfsız işçiler bulunması gerekir. Eğer kazı alanı ile kazı ekibinin konakladığı yer arasında mesafe var ise, ekip üyelerini mobilize edecek araç şoförleri de gerekmektedir.

Kazı ekibi içinde yer alan “ilgili bilim adamları”, çok çeşitlidir. Söz konusu bu bilim adamları, kazının tüm aşamaları boyunca kazı alanında yer almayabilir. Dolayısıyla kısa sürelerle ya da uzun sürelerle kazıya katılır ve ayrılabilirler. Önemli olan, bu bilim adamlarının vasıfları ve nitelikleridir.

Lojistik açıdan çalışacak görevliler arasında yer alacak elemanlar; ekibin beslenmesini sağlayacak aşçı ve yardımcıları ile ekibin hijyenik koşullarda konaklamasına yardımcı olacak temizlik görevlileri sayılabilir. Vasıflı işçiler, daha önceden arkeolojik kazılarda görev almış ve üzerine düşecek görevleri bilen ancak aynı zamanda vasıfsız işçileri yönlendirebilecek düzeyde elemanlardır. Vasıfsız işçiler ise, bu görevi ilk kez uygulayan ve kendisinden sadece fiziksel güç olarak faydalanılan görevlilerden oluşur. Asla kendi başlarına çalıştırılmaz ve mutlaka bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi gereken kişilerdir.